

**Szerkesztőség, Kiadó-
hivatal és nyomda**
Cluj-Kolozsvár, St. Barba
L. Pap. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Sa. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UKELE

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hischen Organisation
Berlin

És a
Félévre
Negyedé
Egy hónap
Egy szám 48, pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1924 december 16. Kedd

Cluj-Kolozsvár ★ VII. évfolyam ★ 281. szám

5685. Kiszlev 19

A Magyar Párt és a zsidóság

A demokrata frakció nem szólalt fel a brassói nagygyűlésen. Ugron lett a Magyar Párt elnöke. Paál Árpádék hír szerint kivonulnak a pártból

A brassói nagygyűlés határozata és a zsidó nemzeti gondolat reprezentánsainak válasza

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A Magyar Párt brassói nagygyűlése, amelyet oly heves viták és hírlapi polemikák előztek meg, az előkészítő munka gazdasági arányaihoz mérten jelentéktelen eredménnyel zajlott le tegnapi. Összesen két fontos eseménye volt a nagygyűlésnek. Az egyik negatív eredmény: a Magyar Párt demokrata frakciójának vezetői réma csendben ültek végig a nagygyűlést, egyetlen egy sem szólalt fel közlülük.

Ennek a néma tüntetésnek beavatott forrásból nyert értesülés szerint igen fontos horderejű háttér van. Eszerint a Magyar Párt demokrata frakciója Paál Árpáddal az élén elhatározta, hogy kiválik a pártból és külön politikai pártot alakít.

A brassói nagygyűlés másik eseménye nem annyira a magyarságot, mint a zsidóságot érinti. Az erdélyi magyar kisebbségi politika egyes faktori részéről nem először kiser az a törek-

vér, amely a zsidóságot, mint önálló népi kisebbséget teljesen abszorbeálni akarja és az erdélyi zsidóság százezreivel akarja megzsilárdítani a magyar kisebbség küzdő sorait. Súlyos politikai tévedés és sakkhúzás a Magyar Párt részéről ez a törekvés, amely nyilván abból meríti vélt jogoságát, hogy az erdélyi zsidóság tekintélyes része közös anyanyelvű a magyar kisebbséggel.

Az erdélyi zsidóság, amelynek tekintélyes része az új államalakulatban önálló zsidó kisebbségként kíván elhelyezkedni, mindig szívesen volt és lesz hajlandó az összes itt élő népi kisebbségekkel együtt, de saját népi voltát megtartva, vállvetve küzdeni a népi kisebbségi sora közös szenvedéseinek megkönnyítéséért.

Rendíthetetlen hitünk azonban az, hogy a közös küzdelem úgy a magyarság, mint a zsidóság érdekében csak egyetértéssel, de nem egy táborban történhetik.

A nagygyűlésről alábbiakban számolunk be:

A brassói nagygyűlés

A nagygyűlés vasárnap délelőtt negyedtizenkettőkor kezdődött. Az előki emelvényen Ugron István, Grandpierre Emil, Sándor József, Thury Kálmán, Balogh Géza és Szele Béla foglaltak helyet. A királyt üdvözlő távirat megszövegezése után Ugron István tartott megnyitó beszédét. Először Jósika Samu bárót, a Magyar Párt volt elnökét parentálja el, majd megemlékezik a Magyar Párt többi halottairól. Ezután rátér a Magyar Párt eddigi működésére és beszédében megállapítja, hogy ha párt eddigi működése meddő volt, nem a vezetőség hibája, mert a szervezkedés elé nagyos sok akadályt gördítettek és ezért nem lehetett célit elérni. Beszéde befejeztével Ugron átadja az előki helyet Thury Kálmánnak.

Az iskola kevés

Makkai Sándor teológiai tanár az iskola-kérdéshez szólott hozzá. Megállapítja, egyetlen helyes kisebbségi politika van és ez a jogok elfemerítésében és támogatásában áll. Meg kell őrizni és ki kell fejleszteni a hitvallásos iskolákat, valamint ki kell építeni a békészerződés

A brassói magyar gyűlés zsidó vitája

Thury Kálmán elnök szótén bejelenti, hogy két irítvány érkezett, mely a nagygyűlés tárgysorozatába felvehető nem volt s kéri azok tárgyalás alá vételét. Az első irítványt Barabás Béla dr. terjesztette be a következő határozati javaslat formájában:

A határozat

Mondja ki a Magyar Párt brassói nagygyűlése, hogy a Romániához csatolt volt magyar területek zsidóságát, amely hi maradt a magyar anyanyelvéhez, műveltségéhez, kultúrájához és régi magyar szokásaihoz, a romániai magyarság integráns egységébe tartoznak tekintni. És míg egyfelől a zsidóság összes magyar érdekeit a Magyar Párt — mint eddig is — testvéries közérzettel felkarolja, támogatja és azokról mint saját kisebbségi ügyekért dolgozik, úgy másfelől

által biztosított autonóm iskolákat is. Előterjeszti határozati javaslatát, amely a tavalyi marosvásárhelyi határozat értelmében kimondja a magyar műveltséghez való ragaszkodást és utasításokat tartalmaz a szervezkedésre és a szükséges jogvédelemre. Császár Lajos, a marosvásárhelyi tagozat elnöke, megállapítja, hogy az iskolatársaság ezemtől áthatott vezetőkre és irányítókra van szüksége a magyarságnak.

Deutschek Géza bánffyhungyadi ügyvéd elesem bírálja a Magyar Párt eddigi vezetését.

Gyárfás Elemér válaszaiba Deutschek felszólítására, elmondja, hogy mennyit fáradoztak és küzdöttek a magyar kisebbségi jogok és a magyar iskolák védelmében a Magyar Párt vezetől.

Veterány Viktor temesvári kiáltódott a magyar nyelv használatáról beszél, Sándor József az általános kisebbségi sérelmek előadja határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint kimondja a gyűlés, hogy a Magyar Párt nyomatékosan felhívta megválasztott képviselőit és szenátorait, hogy a készülő fontos törvényjavaslatokkal, mint általános sérelmekkel szemben a magyarságot képviselje.

elvárja, hogy a magyar zsidóság a Magyar Párt alkotmányos keretén belül a régi hűséggel és lelkesedéssel vesz részt a Magyar Párt áldozatkész tevékenységében és erélyes küzdelmeiben. Irítványának irókelására szót emel Barabás Béla és ezeket mondja:

— Amikor új államjogi helyzetbe kerülünk, — kezdte beszédét Barabás — felmerült a kérdés, hogy kit tekintünk magyarnak. A felelet erre nem lehet kétséges. Mindenkit, ki annak érzi és vallja magát. Az eddigi felszólalásokon versforálként huzódott végig az a követelés, hogy szervezkedni kell. Ehhez a szervezkedéshez mindenkire szükségünk van. Eddig azonban kétféle hiányzott. Az egyik volt a munkásság, melynek megmozdítását ma láthatja a nagygyűlés. Tudtam, hogy ez a pillanat egyszer be fog következni. Ma bekövet-

kezett és mindnyájunkat megindított. A másik a magyar zsidóság. Ha városainkon végigmegyünk, azt kell látnunk, hogy azokat magyar kéz, magyar éss és magyar pénz teremtetie meg.

— Nyujtunk keszünket mindazok felé, kik velünk akarnak jönni.

Hosszu mult után lemenő napnak érsi magát s arra figyelmeztet mindenkit, hogy kisebbségi mozgalmunkban új napok virradtát jelentő napfelkeltét az új nemzetek részvételét a kisebbségi harcban örömmel kell üdvözölni, mert ha rossz hatóna sz, ki nem akar tábornok lenni, úgy rossz az a tábornok is, ki nem akar kőkatona lenni.

Két zsidó hozzászólás

Barabás indítványához előzőnk Leitner Mihály dr. huszadvármegyei nagygyűlési képviselő szólott hozzá. Oly nagyjelentőségűnek tartja a felvetett kérdést, hogy azt vita tárgyává kell tenni a magyar zsidóság részéről is. A zsidóságnak kéteserőves multjában igen sok tapasztalata gyűlt össze az impériumváltások dolgaiban. Ma nem áll új helyzet előtt. Az ilyen változásokkor két szempont szolgál mindíg szinórmértékül a zsidóság számára. Az egyiket Jeremiás próféta túsie ki, amikor azt mondta a zsidóknak, hogy annak az országnak, ahoza mentek, tartásotok meg és tiszteljeitek törvényeit.

— A Talmud később kiegészítette ezt azzal, hogy: imádkozzatok a királyokért, mert ha azok nem lennének, a gytlólköző emberek felfalnák egymást. Ennek a követelésnek új államával szemben a magyar zsidóság is mindenben elégett tett. A pontosan teljesített kötelességek megtöltötték a zsidóság új helyzetének tartozik rovatát. Hogy állunk azonban a követel rovatát? **Bábok e a magyar zsidók, vagy gondolkodó lények** s lehet-e őket rendletekkel ide-oda tologatni az emberi műveltség csoportjai között? Ne téveszen meg azoknak a hangoskodás, kik azt hiszik magukról, hogy örök időkre kibérelték a zsidó lelkiismeretét és mint kicsiny fiók Jupiternek villámokkal sujtának mindenkit, ki nem osztja véleményüket. Válaszolni fogok ezeknek is, ha eljő az ideje.

A zsidóság mindíg megtartotta azt a kultúrát, melybe a történelmi fejlődéssel beleért. Magartotta diasporában is, mit a Keleten élő spanyol zsidók s az oroszországi zsidóság német tájszólása is bizonyít. Magyarország eser esztendőn keresztül jól bánt a zsidósággal s lehetővé tette azt a magas kultúrfokot, amelyen ma a magyar zsidóság áll. A magyar zsidóság törhetetlenül és eltántoríthatatlanul ragaszkodik ahhoz a magyar nyelvhez és magyar kultúrához, mellel Eötvös József az emancipációt, Csáky Albin a zsidó vallás reepcióját megadta, ragaszkodik ahhoz a magyar nyelvhez, melyen Könyves Kálmán király azt kiáltotta, hogy ne bántásotok az én zsidóimat. A magyar zsidó magyar akar maradni és hiába tiltják el a magyar iskolától, ettől eltántorítani a zsidóságot nem lehet. Kéri a párt vezetőségét, hogy ezt a megnyilatkozást tudassa a kormánnyal.

Tudassa, hogy a magyar zsidóság utolsó lehetetlenség kitar a magyarság mellett és Rutheniá egytt mondja: ha jó voltam testvéremnek a jóban, jólessek testvéremnek a bánatban is. A kérdéshez hozzászólt még Székely Viktor kolozsvári gyárigaságát. Ugy látja, hogy a kérdés nincsen jól megfogva. Hiba,

hogy zsidókérdésről beszélünk, hogy a zsidóságról a magyarországon belül külön megemlékezünk. Hogy a zsidóság nem volt ott mindenütt, annak csak az az oka, hogy nem hívták. Hívás nélkül sokan nem mertek jönni.

Kedves Ferenc földművesgazda a telepeselek ügyét teszi szóvá. Dr. György Zsigmond az egyházak faszükségletét fedező erdők megmagyarása érdekében szól. Határozati javaslata szerint a kérdést a népliga elé fogják vinni. Sándor József kéri, hogy tekintettel a kötelező választásokra, össze kell írni a választókat és meg kell szervezni a kerületeket. Több jelenlévő felszólalás után Grandpierre Emil a szervezeti szabályzat módosításáról tart előadást és indítványozza, hogy mindenki legyen tag, belépés nélkül. A gyér magyar lakosságu választókerületek együtt alkossanak megyei szervezetet. A nagygyűlésre minden ötezer lakos után egy képviselő küldendő.

Csentry János a marosmenti munkásszervezetek nevében szól fel. Beszédében megállapítja, hogy nincs hatalom, amely a népek szabadságát elnyomhatná. Felhívja a Magyar Párt tagjait, hogy tartsanak össze. S. S. János

előadó a közigazgatási törvényjavaslat alapelveit teszi bírálat tárgyává.

A nagygyűlésen a szocialista párt brassói csoportjának nevében Barta deklarációt akart felolvasni, az előkegesség azonban annak ellenére, hogy Padl Árpád többször is interveniált a szocialista kiküldött érdekében, nem engedte felolvasni a deklarációt.

Ezután a választások következték. Pethő Sándor kiskutallói képviselő előterjesztette a jelölésbizottság jelentését, amely az előbbi állásra Ugron Istvánt jelölte. A nagygyűlés közfelkiáltással Ugron Istvánt választotta meg az országos Magyar Párt elnökévé. Taury Kálmán nagyhatású beszédében üdvözlötte az elnököt. Ugron István székfoglalója után Pekry Sándor folytatta a jelölésbizottság jelentésének felolvasását. A tiszteletkért a következőképpen töltötték be: alelnökök: Bithlen György gróf, Grandpierre Emil, Jatkabffy Elemér dr. és Sándor József. Az elnöki tanács tagjai lettek: Broády György dr., Ferenczy Géza dr., dr. Gabányi Imre, Gyárfás Elemér dr., Hajdu István dr., Bóth Hugó dr., Teleky Árpád gróf és Taury Kálmán dr. A választások kihirdetése után Ugron István rövid beszéd keretében bejárja a nagygyűlést.

Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetérei nyilatkoznak a brassói határozatról

Az Új Kelet munkatársa felkereste dr. Fischer Tivadart a Zsidó Nemzeti Szövetség díszelnökét, aki a Magyar Párt brassói nagygyűlésének határozatáról így nyilatkozott:

Országos Zsidó Pártra van szükség

— Ugy vélem, hogy ezek az urak kellő megfontolás nélkül hozták szünyegre azt a nézetem szerint már régen nem aktuális kérdést, vajjon helye van-e az erdélyi zsidóságnak egy olyan pártban, amelynek szervezeti alapját egy másik etnikai kisebbséghez való tartozás képezi. Az a tény, hogy az erdélyi zsidóságnak egy rétege magyar anyanyelvű és a magyar kultúráért ma is lelkesedik és áldozatokat hoz, nem teszi indokolttá azt a felfogást, hogy ezen zsidók egy a magyar kisebbséget reprezentáló politikai párt tagjai legyenek. Nyilvánvaló ugyanis, hogy még ezen zsidó rétegnek is vannak zsidóságból folyó olyan nagyszabású gazdasági és kulturális problémái, amelyeket politikai küzdésük céljai között az élre kell helyezniük s így semmiesetre sem lehet rájuk nézve célszerű, az olyan politikai pártban való elhelyezkedés, mely a dolog természeténél fogva a szóban forgó problémák megoldását nem szorgalmazhatja. Ettől eltekintve is úgy hiszem, ninosen a zsidóság közügyével bármilyen vonatkozásban behatóan foglalkozó egyén, aki nem tartaná kívánatosnak, hogy az egész romániai zsidóság melőbb külön politikai pártba tömörüljön, amely ezen etnikai kisebbségnek éppen olyan instrumentuma legyen, mint a magyar kisebbségnek a Magyar Párt.

A brassói nagygyűlés zsidói nem a zsidóság nevében beszéltek

Dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke munkatársunk kérdésére így nyilatkozott:

— Mindaz, amit a Magyar Párt brassói nagygyűlése után a zsidókérdésről Barabás Béla és mások, akik a kérdéshez hozzászóltak, elmondottak, a nacionalista zsidóság éles kritikáját és tiltakozását kell hogy maga után vonja.

— Joggal. Mert hiszen vezettek bármily lelkes szempontok Árad és delegátusát, úgy érezzük és ezt ő magának is éreznie kell, hogy indítványának megtételével súlyos politikai hibát követett el úgy a magyarországgal, mint az itt élő zsidósággal szemben.

— Régi harcos Barabás Béla és — ugylátzik — a harcos szellem áttört a lemező naprápadt ragyogását is, de ne essék zokon; több e meggyilkolásban a romantika, mint a gyakorlati politika realitás megvilágítása.

— Ugyan mi eredmény várható ilyen és hasonló megnyilatkozásoktól? A magyarság küzdő sorainak megerősödése?

— Az utolsó öt esztendő megváltoztatta a világ képét és keresztüljárta a történelem, az asszimilációs politika mentalitása is. Az itt élő zsidóság megfoszthatatlan tényekkel demonstrálta, hogy visszatért a maga népiességéhez,

— Bizonyos az, hogy a Magyar Pártnak mindon annyit különböző nehézséggel kell megküdenie, csak hátrányra lehet, ha ismét napirendre hozza az erdélyi zsidóság politikai elhelyezkedésének kérdését s ezzel szaporítja azokat a tényeket, amelyek a kormányok, illetve a román pártoknak ürügyül szolgálhatnak arra, hogy kárhözjassák a Magyar Párt velleitását. Mindenesetre ildomor lett volna, ha azok az urak, akik az erdélyi zsidóságnak a Magyar Pártban való elhelyezkedését a brassói nagygyűlésen szünyegre hozták, előbb alaposan tájékozódnak abban a tekintetben, vajjon ezzel jó szolgálatot tesznek-e az erdélyi zsidóságnak és a Magyar Pártnak. Én ugyanis azt hiszem, hogy egyiknek sem használnák felszólalásukkal.

— Még kell jegyezmem még azt is, hogy a szóban forgó felszólalásokból az a felfogás tűnik ki, mintha a Magyar Párt az antiszemitizmus mozgalom és annak kilengései elleni állásfoglalásért tartathatna igényt; a zsidóságnak hozzávaló csatlakozására, illetve hogy ezen erkölcsi támogatásra csak az esetben váll magát kötelezettnek, ha zsidók is vannak tagjai között. Ezzel szemben nézetem szerint nem lehet kétséges, hogy bármely kisebbségi párt annál a programmal fogva, melyet képvisel és amely program csak az igazi demokratikus lélekben érheti meg a megvalósulását, föltétlenül kötelezve van, hogy szembeszálljon minden olyan mozgalommal, amely a demokráciával össze nem egyeztetelhető. Vagyis nem lehet kérdés, hogy a Magyar Párt erkölcsi kötelessége felelősen szavat a zsidóküldetés ellen, tekintet nélkül arra, hogy vannak e zsidók tagjai között, vagy sem.

nem vallja magát sem magyar, sem román nemzetiségűnek, csakis zsidónak és mint ilyen vivja az ország alkotmányának keretei belül a maga kisebbségi küzdelmét.

— Vannak kivételek. Minden tömegmozgalom kivált ellenzékét is, de a zsidóság nagy újjászülését oly erővel ragadja meg a lelket, hogy elenyészően csekély azoknak a száma, akik ezzel a hatalmas népmozgalommal szemben a régi asszimilációs ideológia vesszőparipáját futják még ma is.

— A brassói nagygyűlésen megnyilatkozott zsidó delegátusok, lett legyen bármily meggyőződéses is a felszólalásuk, vajmi kevés érintkezési pontot tartanak fenn a zsidósággal és így legfeljebb a saját nevükben és nem a zsidóság nevében beszélhettek. A zsidóság nevében csakis az ő saját képviselői jogosultak szót emelni és ezért a zsidóság nyilván el kell hártania a politikai közbeszédet azokkal, akik Brassóban a zsidóság nevében beszéltek: semmi felelősségük érte.

A határozat romboló hatása

— El vagyunk rá készülve, hogy a brassói nagygyűlés ez eseményét, ez egyetlen eseményt fenéki igyekeznék kiaknázni azok, akik az itt élő zsidóságot állandóan a magyar-

ság falá való orientálódással és irredentizmusával vádolják; bizonyos az is, hogy ismét hatalmas fegyverrel gyarapodtak azok a harci eszközök, amelyekkel az e területen élő zsidóságot rendszeresen a román asszimiláció felé igyekeznek terelni.

— Ime, ez az egyetlen, amit a brassói magyar nagygyűlésnek a zsidókérdésben hozott határozata eredményképpen elérhet. Ami, tehát egyfelől a magyarság sorainak megerősítése ettől a lépéstől nem várható, hiszen oly elenyészően csekély az ugyanevett magyar zsidóság száma, hogy azoknak sorompóba való állításával a magyarságot külső front szemétképzésére alig nyerhet, másfelől helyre nem hozható hiba ez impolitikus határozat az itt élő zsidósággal szemben, mert megsehtetli helyzetét, gáncsot vet becsületes kisebbségi harcainak, batorítja a román asszimiláció felé orientálódó törekvéseket, okatlan meggyanúsításoknak teszi ki a zsidóságot a román közvélemény előtt, melytől a zsidóság nacionalista táborra és az asszimilációs gondolkodásnak között már-már kiegyenlítő ellentéteket, tehát nagyon is hátrányosan rombol mindent és minden vonatkozásban anélkül, hogy csak egy téglával is erősítene a kisebbségi jogok oly nehezen épülő várát. Nem használ a magyarságnak és árt a kisebbségi népi alapon dolgozó zsidóságnak és ezzel közvetve árt a népkisebbségi jogokért folyó elvi küzdelemnek.

— Valóban ily körülmények között itt az ideje, — bármennyire óvakodom is beleavatulni a Magyar Párt belső ügyeibe, — hogy nyomatkosan figyelmeztessem az itt élő magyarság vezetőit arra, hogy a zsidóság saját maga akar sorának ura lenni, egyedül akarja és fogja az állam törvényeinek keretében jogait megvédeni és ha a testvéri jobbot, amit a magyarság e küzdelemhez segítségül nyújt, szívesen fogadja és testvéri szolidaritással viszonzni hajlandó is azt a kézzelrortást, amely védelmet ígér, de egyuttal népi törekvéseink megfogását is jelent, lefejtjük az izmosodó zsidó népi öntudat testéről és ezzel a baráti jóból szemben, ha kell minden erőnkkel, védekezni is fogunk.

Egymás mellett, de nem egy táborban

— Mi éreztük és mindig is hangoztattuk, hogy az új államalakulatban a szoraközösség számos oly közös problémát vetett fel, amelyet egy a magyar, mint a német kisebbségekkel együtt kell megoldanunk. Politikai, kulturális és gazdasági téren egyaránt nap-nap után védőnek fel olyan feladatok, amelyeket a kisebbségek vállalva, egymás mellett haladva közös erővel eredményesebben tudnának megoldani és hogy a kisebbségek összeműködése mindezek ellenére a mai napig sem fejlődhetett ki, annak egyik főoka éppen a magyarság vezetőinek az a megemertő magatartása, amelyet a külön népi alapon álló zsidósággal szemben kezdettől fogva mutat és amely önkéntelenül is elsorvasztja a kisebbségek szolidaritásában rejlő energiákat, egy testestől, de politikailag értéktelen látszat, néhány zsidónak a magyarsághoz való tartozásának a látszata kedvéért.

— A Magyar Párt vezetősége akkor omlasztik helyesen és a kisebbségi érdekeknek is azzal tesz szolgálatot, ha elveti végre ezt a rég lejárt ideológiát, amivel elvetette azt maga a zsidóság is és egyttalhaladva az itt élő zsidó népkisebbséggel, közös erővel vivja meg a küzdelmet a népkisebbségi jogok teljességéért.

— A brassói magyar nagygyűlés határozatának szelleme pedig ne kísértessen többé.

A brassói határozat ügyében az erdélyi zsidó élet több vezetőségének is fog még megszólalni az Új Kelet hívéjében. Holnap színmunkában dr. Kleia Miksa nyilatkozatát közöljük.

Befejeződtek a népszövetségi tanácskozások

Ríma, december 15. (Rádor). A népszövetségi tanács ülése befejeződött. Az utolsó üláson elfogadták a törvényszerűen megalkult kisebbségre vonatkozó javaslatot, valamint Briandnak írt levelet a népszövetség felállítására vonatkozó indítványt. A spanyol delegátus felszólalására elhatározták, hogy a legközelebbi ülést Madridban tartják, azonban a tanács kimondotta, hogy erre vonatkozólag még meghalagítja az összes érdekelt kormányok véleményét is.

A kereskedelem forradalmisága

Már túl voltunk a sejdőkérdésen is, mikor a nagy gyárvállalat igazgatója mellőlök telepedett. A gazdaságsszakaloknál javában folyt a kártyajáték; az asztalok a delután emésztés pirossága igalmes vörösségre csapott át. A falakon a korai téli délután villanyfényében a színek meglevenedtek, mintegy megalkirkáltak a sárka írásában. A nagy alkalmasságokon át látni lehetett, amint a tali alkony hűvös hámvasúti kocsija a csúcs kékességbe fordul, majd szűfűre elévő vált.

Éppen arról volt szó, hogy az erdélyi könyvkiadás milyen jó téslet volna, hogyha megfelelő emberek kerébe kerülne, hiszen az erdélyi kiadó sokkal olcsóbban tudna produkálni, mint a magyarországi nyomdaipar, s a legjobb ottani írók is jól járnának, ha itt adták ki könyveiket.

— Csakhogy éppen az hiányzik, ami legjobban kellene hozzá: az irodalmi szakértelm, — mondta a vezérigazgató.

Csedálkozva néstem rá, ami érthető, mert hiszen eleven-nél ma is bennem az az előítélet, hogy a kereskedői szakértelm a világ legkönyvsebb eljárási tudománya.

Látom, hogy csedálkozik, — szölt a vezérigazgató ur — pedig így van a kérem. Az erdélyi piktörök és íróművészek azért nem tudnak boldogulni, mert hiányzik tehetségűkhöz a legfőbb adomány: az erőeső lépeség. Nem elég írni és alkotni, nem elég teremteni és feltalálni, — hanem meg kell teremteni a piacokat hozzá. Paradoxonnak hangzik, pedig igazság: a kereskedelmi szellem, melyet még ma is igen sokan lenésnek, — a teremtés, a haladás, az ideális szárnyalás, a kultúra támasza, nélküle nem hangzik el tovább a versek zenéje, nem sugározhat a képművészetek fénye tal a műtermek falán.

A kereskedelem, az igazi rátermettség a legforradalibb és szinte permanens forradalmi megnyilvánulása a világ szellemi és anyagi életének, aki a kereskedelmet lenés, aki ellene harcol, — az valóságos ellenforradalmár. Vajjon Németországot mi állítja talpra rövidesen? Kereskedelmének forradalmisága, mely leveri az angol és francia kereskedelem konservatizmusát. Ez a forradalmiság a teremtő forradalmiság és nem az a bürokratikus merevült szocialista dogma, mely parancsot harcolni kíván alig produkált meg egyebet. Ma az Indiába exportáló államok között Németország a hatodik helyen áll. Ez érthető ma, amikor terjeszkedését ezer gát akadályozza. De öt év múlva Anlia után mindjárt Németország fog hódolni. Hogy miért? Azért, mert a német kereskedelem szellemileg hajlékony, mint a művészi fantázia; gyáripára minden szociális, nemzeti és etnográfiai követelményre reagál. Ha beszállítási kassát kíván a paraszt, ő gyárt ilyen kassát, ha egyetlen új szabadságot sikerült elhelyeznie — mondjuk Finnországban — oda a német gyáros már tényleg prospektust küld. Mert a német ipar és kereskedelem nem ismer nemzeti elfogultságot, nem ismer előítéletet, olyan, mint a zenék sok tek lenni: alkalmazkodó és öntudatos egyben.

— Hajlékony, mint a szidó szellem, szölközött egyik kollégám.

Miköz követségében én a világ összes szölköt Magyarországra és Erdélybe telepíteném — jegyezte meg rajongó, fiatal kollégáram. (Kár, hogy valamelyik antiszemita nem hallotta ezt a kijelentést.)

— Mond valamit, — szölt a vezérigazgató, aki diashört csölyg közben élvezte meglepetésünket azokon, amiket elmondott nekünk.

Salamon László

Februárban lesznek a sorozások

Bucaresti-Bukarest, december 15. (Rador.) A király aláírta az 1925. évi koronázási beosztásáról szóló törvényjavaslatot. A sorozások február 1-én lesznek.

A jugoszláv külügyminiszter Oroszország ellen

Róma, december 15. Minoson a népművelési konferencia alkalmával kijelentette az újgörónak, hogy a jugoszláv kormány egyik főproblémája az orosz kérdés. Az orosz kormány belföldön nagy nehézségekkel küzd, amelyeket a harmadik internacionálé külföldi segítségével szeretne legyőzni. Ezért úgynevezett forradalmat szölnak, amely azonban még Rostorságban sem sikerült, ebben a kicsiny védtelen országban sem a nem fog sikerülni másutt sem. Oroszország balkáni kísérleteit Jugoszlávia, Románia és Bulgária meg fogják búsítani.

Trockij orosz hadügyi népbiztos visszavonul

A támadások elkedvetlenítették. Kamenyev és Stalin a támadók

(Riga, dec. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkező jelentések szerint Trockij hadügyi népbiztos és a kommunista párt központi bizottsága között szölkentések mindjában kiélestedek. A kommunista párt tulnyomó többsége kifogásolja, hogy Trockijnak óriási hatáskört adtak, ami nem felel meg a szovjet aszellemelek, azonfelül nem tartják az egyébként nagytehetségű hadügyi népbiztost alkalmasnak arra, hogy ilyen fontos állásokat betöltsön. A párt gondoskodott arról is, hogy Trockij ellen az egész országban bizalmatlansági nyilatkozatok egész özönét bocsza a párt moszkvai központja elé. A Trockij elleni hadjárat vezetői: Kamenyev és Stalin.

A két kommunista vezetőférfi röppratot adott ki, amelyben negyven oldalon bizonyítják, hogy Trockij nem volt igazi forradalmár sem 1917 előtt, sem a proletár-diktúra után. Utolsó könyve, amelynek címe: "Mire tanított

bennünket az 1917. évi forradalom" valósággal vezedelme a kommunizmusnak. Trockij több mint egyszer bizonyította be menaszvikhi mivoltát, közben azonban szeretne volna magára öltetni "Lenin palástját".

Különösen Kamenyev támadja élesen Trockijt és követeli, hogy a hatalmat ragadják ki kezétől és ne engedjék érvényesülni Trockijnak azt a kívánságát, hogy a közigazgatásban olyan elemek is résztvegyenek, akiknek egyéb kívánságuk nincs, mint a szovjet megdöntése.

Mint hogy azonban a hűdsereg valósággal rajong Trockijért, eltávolítása minden megrázkódtatás nélkül nem lehetne vége és ezért politikai szemponttal kompromisszum jött létre a párt és Trockij között. Trockij, aki a folytonos támadásokat megugva, egyelőre beleség címén válik meg a redibizott ügyek vezetéséről és valamelyik délorszországi fűrdőhelyre vonul.

Maniu meg akarja szüntetni a kisebbségek mai elnyomatását

(Bucaresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi nemzeti párt tegnap délután nagygyűlést tartott. A nagygyűlésen Pop képviselő elnököl, aki hosszabb beszédben epológát tartott a nemzeti pártról és kijelentette, hogy Desén Dobrescu Auréli választották meg képviselőnek.

Mania Gyula hatalmas beszédében rámutatott arra, hogy a nemzeti párt meg akarja szüntetni a kisebbségek mai elnyomatását.

— Oyan államat akarunk, — mondotta — amely a gyulafelhérvári pontok alapján épül fel. A gyűlés utolsó szónoka Popovici képviselő a dési választási botrányokról emlékeztet meg és elmondotta, hogy Desén a választási visszaélések miatt vér folyt, mert a hatóság fegyvert használt az igazság érdekében tüntető parasztság ellen.

Véget érnek a diákzavargások?

Bukarestben újabb tüntetések voltak. A jasi egyetemi tanács ülése. A békét akaró egyetemi hallgatók tüntetése

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet munkalapszól.) Az antiszemita mozgalomnak december 2-edikét évfordulója újabb skodók indulási pontja volt, amely egyre nagyobb méreteket öltött. Bukaresti jelentés szerint az antiszemita agitáció most már a politéchnikumra és a kereskedelmi akadémiára is kiterjedt. A politéchnikumot mintegy kétszáz-háromszáz főből álló diákosapat szállotta meg és miután a szidó hallgatókat megverték és kidobták, elbarrikádosták magukat az egyik teremben. Carpen rektor telefonfelhívásra egy század katonaság állította meg a politéchnikumot és erőszakkal távolította el a diákokat, akik közül nyolcat letartóztattak. A diákok a politéchnikum földszinti ablakait is beverték. A kereskedelmi akadémián ugyancsak súlyos incidensek voltak. Itt tíz szidó hallgatót vertek meg.

Az egyetemen tegnap délután újabb antiszemita excessusok voltak. Pangrati rektor a rendorprektektúráról katonai beavatkozás kért. A katonaság szötnán helyreállította a rendet.

Értésülésünk szerint a diákség elhatározta, hogy a további akciókat beszünteti és hétfőn megint helyreállítja az egyetemeken a nyugalmat és rendesen látogatja az előadásokat. A letartóztatott diákok elleni eljárás folytatják. Tizenöt diákot előállítottak. Két diák kivételével a többi mind szabadonbocsátották.

A jasi egyetem nagykollégiuma Popovici rektor vezetésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az összes diákothonokat kedden bezárják és az előadásokat a karszonyi vakáció végéig beszüntetik. A kurzusok megkezdésének időpontját azonban nem állapították meg. A nagykollégium ülésén Matei Cantacuzino igen érdekes kijelentéseket tett, amennyiben elmondotta, hogy lépéseket tett a Cuzával való kibékülés irányában. Mikor szötnán most a diákzavargások kiújultak, Cuzához fordult és arra kérte, ne engedje meg, hogy a régi botrányok kiújuljanak. Cuz azonban ezt a kérését aszal utasította el, hogy a diákok maguk irányítják a mozgalmat és neki nincs joga beavatkozni. A nagykollégium határozata folytán a rendorprektus intézkedett a nem jasi diákok elutazása felől. A diákokat városunkint csoportosították és úgy intézkednek arról, hogy elutazzanak.

A jasi tanács határozata igen súlyosan

érintette a diákokat, mert nagyrésze teljesen távol áll az excessusoktól és ennek dacára nem folytathatja tanulmányait. A beszállítási diákok ülést tartottak, amelyen tiltakoznak az ellen, hogy ilyen általános határozatokkal büntessék a diákokat. Követelik, hogy lépjenek fel a legerélyesebben a rendbontókkal szemben, de ne ne akadályozzák meg azok tanulását, akik valóban azért járnak egyetemre, hogy ott tanuljanak. Ezt a kívánságukat memorandumban terjesztik be a közoktatóügyi miniszterhez is. Ugyanakkor azonban a keresztény diákok egyetemes gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy tiltakozó memorandumot intéznek Moldva metropolitájához, amiért december tizedikén nem engedte meg az ünnepi istentisztelet megtartását.

Bukaresti egyetem tanári kara ma fog határozni a diákzavargások ügyében. Dr. Minovici, a diákothonokra felügyelő bizottság elnöke bejelentette, hogy amennyiben tovább folynak a zavargások és a diákok továbbra is a diákothonokban tartják meg gyűléseiket, úgy a bizottság kénytelen lesz az összes diákothonokat becsuktatni.

A nagyváradi diákság elhatározta, hogy szökiót tovább folytatja és nem engedi meg, hogy egyetlen szidó hallgató is résztvegyen az előadásokon.

Földrengés Ausztriában és Olaszországban. Az elmúlt szombaton délután öt órakor Salzburgban gyors egymásutánban nyele földlökést éretek. Ugyanakkor Innsbrughban és Gasteinban is éretek a földrengés. Károkat sehonnán nem jelentettek. Linzben és Felső-Ausztria több más helységben szintén volt földrengés és Fiuméből és Triestből jött értesülések szerint hajnali öt órakor ott is ére földlökéseket éretek. Karinthia több helységében a házak is megérültek. A bécsi szölmográf három isben jelez földrengéseket, amelyek valószínűleg az osztrák Alpok vonalán támadtak. A földlökés rezgéseit Bécsben is éretek. Olaszországból jelentik, hogy Udinében erős földrengés volt, amely nagy károkat okozott. Lano helységben földcsuszamlást okozott a földrengés és nagy pánikot keltett a lakosság körében. Arcoban és Cividaleban házakban nagyobb károkat okozott.

* Gumibelyegzőket (héber nyelvűeket is) olcsón szerezhet be *Impertal* nál, Cluj Minorita-uton.

KÖZGAZDASÁG

Elhalasztották a CFR. januárra tervezett tarifaemelését Csak április elsején lép életbe az új tarifaemelés. Rendezik a teheráruszállítást

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti hírek nyomán az Uj Kelet is megírta, hogy a CFR, vezérigazgató-szába január 1-ével tarifaemelési tervet vett fel. Iletékes helyen nyert értesítéstünk szerint a CFR tarifaemelési tervének keresztültelét elhalasztotta, mert a mostani emeléssel kapcsolatban rendezni akarják a teheráruszállítási díjak osztályozását is.

A bukaresti UGIR központja a napokban küldöttosszát menesztett a CFR vezérigazgató-szába, amely küldöttség az a felvilágosítást képt, hogy az új tarifaemelés kapcsolataiban rendezni akarják a teheráru érték szerinti csoportosítását és az új nomenklatura szerinti az eddigi három rendszer és három speciális osztály helyett tizenkét osztályba fogják csoportosítani a teheráruszállítás díjait.

Ez a rendezés a magasabb értékkel bíró árukra díjemeléssel fog ugyan járni, de ezzel szemben lezárítják azoknak a teherárúknak szállítási díjait, amelyek az eddigi teherdíjtételeket nem bírták el.

Az új tarifaemelés tervezete egyébként meglehetősen előrehaladott állapothoz van és rövidesen befejezett nyar. A CFR vezérigazgató-szába kijelentette az UGIR küldöttségének, hogy az új tarifaemelés addig nem lépteti életbe, amíg a tervezetet az új keresztben, az érdekelt gazdasági szervezetekkel meg nem vitatják, hogy az esetleges sérelmes rendelkezések még az életbelépés előtt kiküszöbölhetők legyenek. Az új tarifaemelés előreláthatólag április 1-én fog életbe lépni.

Ausztriában a jövő év elejéig érvényben lesz az új pénzegység Száz- és huszonötshillinges aranyok. A váltópénz neve: stüber

(Bécs, november 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt pénzen az osztrák Nemzeti Tanács előterjesztette az új valutatörvényjavaslatot. A javaslat célja, hogy törvényesen is megállapítsa a már fennálló és huszamosabb idő óta stabilizált osztrák valutaviszonyokat azon az alapon, ahogyan azok a genfi program és a szanálás akció során kialakultak. Lényege ennek a törvényjavaslatnak, hogy a koronát, amely Ausztriának harmincegy év óta volt valutáris egysége, teljesen megszüntessék. Helyébe a shilling lép, amely a mai tízszer korona értékét képviseli. Hogy a shilling a gyakorlatban is keresztülvihető legyen, a kormány elhatározta, hogy 1925 január elsejétől kezdve minden közhatalóság tartozik összes pénzügyi tranzakcióit shillingekben végrehajtani. A bírósági megkeresések pénzügyi vonatkozásai szintén shillingekben tüntetendők fel. Minden közjegyzői és bírósági akta csak shillingre szólhat. Ezzel szemben a magánosoknak szabadságában áll könyveik számtételét akár shilling, akár koronában vezetni. A kormány ezzel akarja engedni a közgazdaság számára, hogy következtessen a shillingesámításra menjen át,

de egy későbbi időpontban a magánvállalkozások könyveit is csak shillingekben szabad vezetni. A törvény tervezet kile cedik paragrafusa felhatalmazza a kormányt aranyérmek veretésére. Ezek száz- és huszonötshillingesek lehetnek. A százshillinges súly: 23 5245 gram, a huszonötshillinges 5.8811 gram. Minden érmét egyhátrészben rézzel kevernek. Egyelőre a kormány nem gondol arra, hogy aranyt korlátlan mennyiségben adjon ki. Ezzel szemben magánosok a veretési költségek megfizetése ellenében tetősszerű mennyiséget készíttethetnek, feltéve, hogy a pénzverde nincs lefoglalva.

Az ezüstshillingek tekintetében a törvényjavaslat követeli, hogy a kormány tízszer annyit adjon ki, mint amennyi lakóia van az országnak. Az ezüstshilling áll 640 ezrelék ezüstről és 360 ezrelék rézből. Ugyanilyen arányban állítják elő a duplashillinget és a félshillinget is. A magánforgalomban senki sem kötelezhető arra, hogy ötven shillingnél többet fogadjon el fizetésképpen.

A shilling váltópénzzel csak olyan mennyiségben adható ki, hogy minden lakosra öt shilling jusson. A váltópénz neve: stüber.

A mai valutapiac

A mai napon gyöngén indult a devizapiac. Az egész vonalon főleg a kinalát dominált. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 858—860, magyar korona 870—875, cseh korona 5 95—5 98, francia frank 10 60—10 70, svájci frank 88 50—88 70, dollár 198 00—199 00, angol font 938—942, olasz lira 875—880.

Valutapiac december 15-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1070, Berlin — London 935, Newyork 198 00, Róma 862 00, Zürich 88 50, Bécs —, Prága 595, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730 —, márká 48 00, leva 135, török lira 105, font sterling 920, francia frank 10 80, svájci frank 88 00, olasz lira 870, drachma 380, dinár 270 —, dollár 198 00, lengyel márká 86 00, osztrák korona 28 50, magyar korona 27 50, cseh korona 580.

Zürich. Nyitás — Zárás: Berlin 128 00 — 128 00, Amsterdam 208 50 — 208 50, Newyork 516 50 — 516 60, London 2424 00 — 2425 00, Páris 2760 00 — 2770 00, Milánó 2227 50 — 2228 00, Prága 1560 00 — 1565 00, Budapest 70 25 — 70 00, Bérgárd 777 00 — 770 00, Bukarest 265 00 — 266 00, Varsó 99 50 — 99 50, Bécs 72 75 — 72 80.

Párisi tőzsde: Bukarest 950, Zürich 362 00.

Egy kolozsvári és nagyszombati cég fizetésképtelensége. A kolozsvári hitellezői védőegylet utján kényszereljárás megindítását kérte maga ellen Sós és Szupjár kolozsvári kereskedő cég, amelynek hátszázdven ezer lej a passzívja. Ugyancsak a hitellezői védőegylet utján Beckner M. és Fiat nagyszombati áruház jelentett be fizetésképtelenséget többmillió lej passzívával.

Román ásványolajtermékek kiviteli statisztikája. Bukarestből jelentik: Románia augusztusi ásványolajtermék kivitele a most közzétett statisztikai adatok szerint 35,187 tonna volt 358 914 lej értékben. A kivitel legnagyobb felvevője Anglia, aután Egyiptom, Magyarország és Jugoszlávia következnek a sorban.

Bezárták a bánffyhungyadi mészárszékeket. Néhány nappal ezelőtt maximálták Bánffyhungyadon a hus árát. A bánffyhungyadi mészárosok a maximálással nem voltak megelégedve és ezért elhatározták, hogy marha és borjüket nem fognak addig árusítani, amíg újabb maximálás nem történik. A mészárosok különösen azért tartották sérelmesnek a maximálást, mert az ármegállapításról meghallgatásuk nélkül döntöttek. A mészárosok akciójának ellensúlyozására a szolgabíró elrendelte a mészárszékek bezárását. A bánffyhungyadi mészárosok a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara utján jelentettek be felebbzést a szolgabírói rendelet ellen.

Az utódállamok közötti gazdasági kapcsolatok megszilárdítása. A bécsi kereskedelmi kamara felső ítsz intézett az utódállamok kereskedelmi testületeihez, hogy tartsanak Bécsben közös konferenciát. A bécsi kereskedelmi kamara még a tél folyamán hívja a konferenciát megrendezni, melynek célja volna az utódállamok közötti gazdasági kapcsolatok megszilárdítása.

Rövidesen megtörténik a lónyai ezüstbányák nacionalizálása Bukarestből jelentik: Bukarestben a napokban bizottság foglalkozott a lónyai ezüstbányák nacionalizálásának kérdésével. A bizottság megállapította, hogy a bányák nacionalizálása nem jár olyan körülménységgel, mint a lónyai és vulkani üzemek nacionalizálása és így lehetségesnek tartják, hogy a lónyai ezüstbányák nacionalizálása rövid időn belül megtörténik.

A legfelsőbb véleményező tanács ülése. A munkabizottság egyben a legfelsőbb véleményező tanács december 18-án ülést tart Bukarestben. Az ülés az általános munkabiztosítási kérdéseken kívül a jövő évi költségvetést fogja tárgyalni.

Stoewer írógép. Gyár. Képv. Kérjen Lepage ajánlatot

Prima tűzifát
ölenként vagy aprítva, kereskedőknek és fogyasztóknak legjutányosabban házhoz szállít: Stambulita Romaneasca S. A. fiacsalja. Cluj, Piata Unirii 20. 229. Telefon 804.

Utó-
érhetetlen
olcsó
árakért szerezhetheti be karácsonyi szükségleteit — női és férfi
szövetek,
selymek,
vászon
és mosóárakban
Heller,
Weisz & Molnár

divatruházában — Cluj-Kolozsvár,
Calea Regele Ferdinand No 6.
Nagy, olcsó
karácsonyi
maradékvásár

Modern ruhafestés, tisztítás CINK-nél, CLUJ
Eredeti „Klingerit” minden méretben kapható Grossmann Jenő Baross-utca 10. Sürgőnyaim: Mészaki üzlet Grossmann. Telefonsz. 6—86 NAGYVÁRAD
Divatos nőkabátok végleges kiadására mélyen URANIA áruház Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 84. URANIA-mozival szemben. Sirocco 100

Általános üzembeszűntetés fenyeget a marosmenti füzemeknél. Nemrégiben megírta az Uj Kelet, hogy a Maros mentén nagyüzemben üzemredukcióra készülnek a fatermelők. A várható tömeges munkaelbocsátások ügyében a munkások és munkások között tárgyalások indultak meg és a munkások képviselői azt az álláspontot foglalták el, hogy a tervbe vett harmincszázalékos redukción helyett a teljes munkaelétszám megtartásával a vállalatok a munkaidőt csökkentik. A munkások képviselői kívánságát a munkaadók nem tartják elfogadhatónak és így nincs kizárva, ha a kérdésben nem tudnak megállapodni, úgy általános üzembeszűntetés lesz a marosmenti füzemeknél.

SPORT

A temesvári Kinizsi újabb nagyarányú győzelme

Nagyváradon és Temesváron még mindig folynak a footballmérkőzések. Budapesten a kupamérkőzések során a VAC legyőzte a KAC-ot. Az MTK nehezen győzött a BTC felett

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már december közepén vagyunk, a footballmérkőzések azonban még mindig folynak egyes városokban. Különösen Temesvár az a szerencsés kilmájú város, ahol addig zavartalanul folyhattak a mérkőzések. Valahogyan éppen jól jön, a bánati fővárosnak a sors különös kegye, mert különben az ősi bajnok is tavasszal kellett volna lebonyolítania, annyira el volt maradva az ősi mérkőzésekkel.

Részletes eredmények:

Temesvár: Kinizsi—ZSE (Zombolya) 7:0 (4:0). Bíró Dancu. Az országos bajnok Kinizsi egymásután játsza megemléstett mérkőzéseit és sorra nyeri azokat a múltkorinál sokkal nagyobb gólaránnyal. A zombolyai klubbal például a múltkor 4:0 eredménnyel végzett, most pedig valószínűleg lelépve, azt 4:0 és félidő után 7 gólt helyezett hálójukba. Schiller (3), Zmler (2) és Faiva rúgták a gólokat. Gyapjiipar—TAC II. 2:1. Barátságos.

Boxmérkőzés Nagyváradon. A nagyváradi munkáscsapat, a Törökös, az Egyetértéssel karöltve, propaganda boxmérkőzést rendezett a Katolikus Kör negytermében. Eredmények: László: Keresényi (T), pantomsúly: Sipos (T), nehézsúly: Besenyői és könnyűsúly: Juhász (Egyetértés).

Victoria—Academia tréning-mérkőzés volt tegnap délután a sporttelepen, melyet a Victoria nagy fölényrel nyert meg.

Nagyvárad. Törökös—NAC 2:1 (2:0). Bíró Balogh János (Egyetértés). Barátságos mérkőzés, melynek bevételét két beteg játékos között osztották szét. Felét Rónai a NAC kiváló reprezentatív csatárjátékosa kapta, az olimpiai tura őrtára emlékeztető maradó bécsi mérkőzésen szerzett lábbajának gyógykezelésére, másik felét pedig Stróck III-nak juttatták, hogy krónikus tüdőbaját kezeltesse. A mérkőzést, melyet szép számú közönség nézett végig, a munkáscsapat nyert meg Stróck II. és Gátor góljával.

Az első osztályú bajnokság végső állása. 1. MTK 21 pont, 2. FTC 16 pont, 3. Vasas 16 pont, 4. VAC 13 pont, 5. NSC 13 pont, 6. KAC 13 pont, 7. III. ker. 11 pont, 8. Törökös 9. UTE 8 pont, 10. Zugló 7 pont, 11. BTC 5 pont, 12. BEAC 3 pont.

Budapesti eredmények. Budapestról táviratozták: Az ősi bajnoki ezeken a tegnap fordulónál lezárult. Részletes eredmények:

MTK—BTC 2:1 (2:0) Az első félidőben nagy MTK fölény, a csatárok azonban a kínálkozó gólhelyzeteket sorra elrontják. A 25. percben Opata beadvásából Molnár egy tizenegyeset mellé löv. A 43. percben Molnár a második gólt lövi. A második félidő első negyedében további MTK fölény. A 17. percben Lenkei fauljájért megítélt tizenegyesből Hapa (BTC) gólt ér el. A BTC nagy energiával küzd a kiegyenlítésért, fölénybe is kerül, de az MTK védelme jól működik.

A magyar kupa mérkőzések negyedik fordulójának eredményei:

Törökös—MAC 4:0 (2:0).

Vasas—III. ker. 3:3 (2:1).

Vasas—KAC 1:0 (0:0).

II. osztályú eredmények: 33 as—Husos 1:1, KAOE—TTC 2:1.

Bécsi eredmények. Admira—WAC 6:0. Az Admira szenzációs formában győzte le ellenfelet.

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÚJVI HETÉNE

Kedd: A kis muszkák [Ujdonság először. Rendes hely. árakkal. Premiérbérlés 25, sorozat 171]
Szerda: A kis muszkák (2-odszor, napibérlés 45 sz. A, sorozat 172)

Csütörtök: Kék szakáll 8-ik felelőse (Tárai Ferenc fölépésével, premiérhelyárakkal, bérletszűntetben sorozat 173)

Péntek: Asszonyáldozat [Ujdonság először, Tárai Ferenc fölépésével, premiérhelyárakkal, premiérbérlés 26 szám, sorozat 174]

Szombat d. u. fél 4-kor: Morfium (Tárai Ferenc fölépésével, mérsékelt helyárakkal, sorozat 175)

Szombat este 8-kor: Asszonyáldozat (2-odszor, Tárai Ferenc fölépésével, premiérhelyárakkal, napi bérlet 46 szám B, sorozat 176)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Vasgyáros (Tárai Ferenc fölépésével, lezállított helyárakkal. Sorozat 177)

Vasárnap este 8-kor: A szerelem vására (Tárai Ferenc huszofellépése, premiérhelyárakkal, napibérlés 47 szám A, sorozat 178)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Kedd, dec. 16. Premier, Bella Donna. Egy mérsékelt nő története, 6 felvonásban. Főszerepben Pola Negri és Conrad Nagel.

Urania-mozgó. Kedd, december 15. Humoros premier. A benzinkirály. Nevettei amerikai vigjáték 5 felvonásban. Főszerepben Fatty.

Apolló-Mozgó. Kedd, december 16. A sátnaszok. Szenzációs amerikai kalindordráma, 6 felvonásban. Főszerepben Harry da Grout.

Pályázat

Lipusulunguresc Izr. Hítköször keres **שיר** ki jó **בנות** legyen. Azonnali felvételre, fizetés meggyezés szerint. Utiköltség 300 lej.

Lóger József, hítk. elnök.

Nagy karácsonyi nőika'ap vsr

Csak dec. 31-ig filckalapok 275 lej. Címler és bárszony kalapok 390 lejűt az

"IDEAL"

kalapüzletben, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám. Gólya-áruházal szembe.

ב"ה

אין דער דוועניק. תלמוד תורה עם דרך ארץ אין דערען דיא צאנזלינגע נעכסט גרינדליכער ער לערנט איינער פראפעסאן אויך דירעקטען אונטער ריכט אום לימוד תורה אונד שטרענגסטע יידישע ערציעהונג גענועסען. ווערען אין דער שניידעריי אבטדילונג נאך 5 קינדער מיט ערמאסטונג אויפגענאמען.

אויך אין דער קונסט-טישלעריי דיא אי"ה ר"ה שבט עראפפנט ווידר. ווערען ווייטערע 15 צאנזלינגע אויפגענאמען. ווייזענקינדער ווערען בעפארצוגט. וכל הקודם זוכה געוועט דיא נור ב"ה ואתהנוכה בריקויסט ווערען. וינד צו ריכטען אן

Victor Davidovics secretar
Icolodulmare (jud. Solnoc-Dobacá)

★

Kölni vizek minden illatban, literes üveg 115.— lei

verseny ár a Rózsa M. ROYAL DROGERIÁBAN

Cluj, Piața Unirii No. 26

★ R. Mosse 32

Mindenkinek érdeke,

hogy összes férfidivat és női kalapszükségletét szerezz be az

'Old England'

Cluj, Regele Ferd. 22.

szám alatt tartandó hatóságilag engedélyezett

végelárusításon.

Teljes üzletfelosztás!

SUCHARD

KAKAO

FELÜLMULHATATLAN

Ne aljón fel hangzatos hirdetéseknek! Győződjék meg a

Dréher-Haggenmacher

DACIA

extra téli és a

Bavaria

dupla maláta sörök kiváló jó minőségéről.

Karácsonyra egy üveg

BOGSZA

cocktail de chocolat Ikkor

★

a legpraktikusabb ajándék.

APRÓHIRDETÉSEK

Magyar közlésnél egy szó 5-ös, vastag betűvel 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 50 lej, álláskeresőknek 50% kedvezmény.

Italmérésben

Jól bevezetett feltétlenül megbízható ügy-
nőket keresünk Cluj környékére. Ajánlatot
Fehér Olga hirdetői irodájába kérünk Timi-
soara, Str. Miron Costin 5. fost 4 — „Kultúridi
világosság” jelígre. 8284

Megnyit Dejen

Villanyerőre modernül
berendezett

Salámigyár
rendeléseket pontosan
szeküzöl

David Rosenfeld

Sürgőnyeim kóser sza-
lámigyár Dejen. 8139

Német kisasszonyt ke-
resnek 4 iskolás gyermek
mellé (románul beszélők
előnyben), ajánlatokat Ma-
rosvásárhely — jelígre a
kiadóba kérek.

Mosónő lakásán mosát
vállal. Dávidné fellegráti-
ut 12.

Sok évi irodai gyakor-
lattal, német nyelvtudás-
sal megfelelő állást ke-
sek. Leveleket kérem
„Könyvelő” jelígre a
kiadóba küldeni.

Autobusz husz szemé-
lyes, német gyártmányu,
gyorsjárata, alig használt
carrosserával és gumikkal,
defekt motorral eladó. Ér-
tekezni Központi Szállí-
tási Vállalatnál, Dejen 8248

Elsőrendű munkaerő-
vel rendelkező fűszer, vo-
gyes kereskedő segéd ál-
lást nyerhet. Esetleg tel-
jes ellátással. Cim: Sala-
mon Lázár, Ludosul de
Murás. 8281

Cluj városában

legszebb helyen, egy szépen szortírozott selyem-
szövet- és vászon-raktárral rendelkező

textil üzlet

férfi vezető hiányában

társat keres.

Esetleg az üzlet egészen is eladó.

Három vidéki intelli-
gens zsidó urilány, akiket
a tél elzár minden szora-
kozástól, levelezésnek in-
telligens zsidó fiukkal.
Csak komoly, kedves fiuk
írjanak „Három barra”
jelígre a kiadóhivatalba.
8289

Olcsón eladó kifogás-
talan 800 mm. Hoffer
eséplő 8 HP Langen és
Wolf gyártmányu motor-
ral, komplett felszerelve
Rosenbaum, — Reghinul-
sasesk.

Keresek azonnali belé-
pésre fűszer, vasszakmá-
ban jártas fiatal zsidó se-
gédet. Ajánlat Polacsek
Armin kereskedő, Praid
cimre küldendők. 8283

Varónók figyelmébe!
Kuhahimzés, gyöngyhím-
zést és erre való terve-
zést játékosan elvállalok.
Cim: Cluj, Calea Victoriei
[volt Kossuth Lajos-utca]
61. Földsz. 4.

Nagy iparvállalat gép-
kezelésben jártas sörak-
tárnokot keres azonnali
belépésre. Bővebbet kiadó-
hivatalban.

Jó elismádkozó —
Baal kore — Baal tokia
— Mohel — keres jobb
állást. Cim a kiadóhiva-
talan. 8299

Elsőrendű férfi és női
angol munkában perfect
szató, házatához ajánlko-
zik. Mindennemű megbí-
zást a legkényesebb igé-
nyeket is garancia mel-
lett vállalja. Cim: Frank
Lajos, Weinstein és Fried-
mann papirkereskedésé-
ben Calea Reg. Ferdinand
34. 8300

Megélhetést biztosító, vil-
lanymotorral felszerelt szal-
mahűvelő készítő gép elá-
dó. Seidenfeld, Oradea-
Mare, Str. Baross 10.

2 mételes esztergapa-
domat előserelném egy ki-
sebb fajta autóval. Rosen-
baum, Reghinulssasesk.

Üzlethelyiség fodrász-
szabó, esetleg cipész ut-
helynek kiadó. Értekez-
hetni Str. Carpatilor 20.
8290

Uj házban két nagy
gyönyörű parkettes utcai
szoba irodának vagy or-
vosi rendelőnek a belvá-
rosban azonnal kiadó le-
lépés nélkül. Évi bér
60 ezer lej. Ajánlatok az
Uj Kelet kiadóhivatalához
intézendők. 8296

Német nyelvtanítást a
legujabb módszer szerint
adok. Rövid idő alatt biz-
tos siker. Cim a kiadóban

„Hajó” TEA

védjegyű

Rador 2483

illata és íze felülmúlhatatlan.

A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám

Iroda és lerakat: „CORABIA” S. A. R.
Bukarest, Strada Matei Millo 8.

Jönnek a hideg és a nedves napok

Ezrek és ezrek panaszkodnak megfűlésről, nátháról és rheumatikus
fájdalmakról. A mi elektromos

házi fényfürdőnk

a legjobb oltalom mindezek ellen. Izasztó hatása van, a szívet nem tá-
madja meg s ezért különösen jó hatású az anyagcsere zavarainál. Min-
den elektromos vezetékekbe bekapcsolható.

Kapható: SIEMENS és HALSKE művek

Ára: 3600 lej

Kérje prospektusunkat.

gyártmányainak elárúsítójánál, Cluj, Piata Cuza Voda No 15.
Ro man Villamossági Társaság, Siemens—Schuckert R. T. Gyengeáram osztály
Rador No 2418

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

cégnél Cluj, Piata Unirii
14.

Zeiss

Busch

Rodenstock

szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint
kaphatók

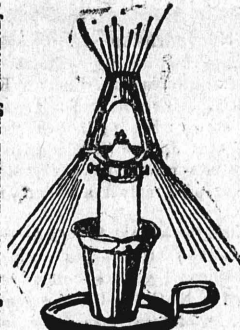
Könyvkötő

vászon, gradli, vorsatz, chag-
rin, márványpapír, finom

könyvkötőbőr stb. — Lepagenál, Cluj

Rador 2484

Megérkezik a harmadik nagy kiadvány!

10 bani

annyi kölaj
(gáz) ára, amennyi
nyit 10 óra alatt
fogyaszt ideális
világítás mellett
az

ALADINE

csodalámpa

Füst nélkül — Vibrálás nélkül — Szag nélkül
Veszély nélkül — Takarékos — Praktikus — Ke-
zelése egyszerű — Tiszta — Dekorativ

Nem használódik el. Francia gyártmány.

Vezérképviselet és nagy le-
rakat Nagyrománia részére:

Marele Magazin General FRATII ARSENIE,
R-Valcea.

100 lej postautalványon való beküldése elen-
ben franco megkapja az „Aladine” csodalámpát.
Vizsonteladónak nagyban ár!

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel,
bélésárak és paplan nagyraktára.

Az erdélyiek figyelmébe

Bukaresti, (Belvedere) 15

ort. kóser, Abraham & Comp.
(Grossmann)-féle vendéglőt a

vele szemben levő Transval (Str. Brezoianu 2.) modernül berendezett helyi-
segeibe helyezte át. A t. közönség további pártfogását kéri Abraham & Comp.
H. Grossmann, Strada Brezoianu No 2. (A gyógyszerár mellett).

Modern és pontos kiszolgálás